

Mamo.cz

Oficiální výsledky Národního programu mamografického screeningu v roce 2018

Jan Daneš, Miroslava Skovajsová, Dana Houserková

Analýza dat:

Ondřej Májek, Ondřej Ngo, Daniel Klimeš, Monika Ambrožová, Ladislav Dušek

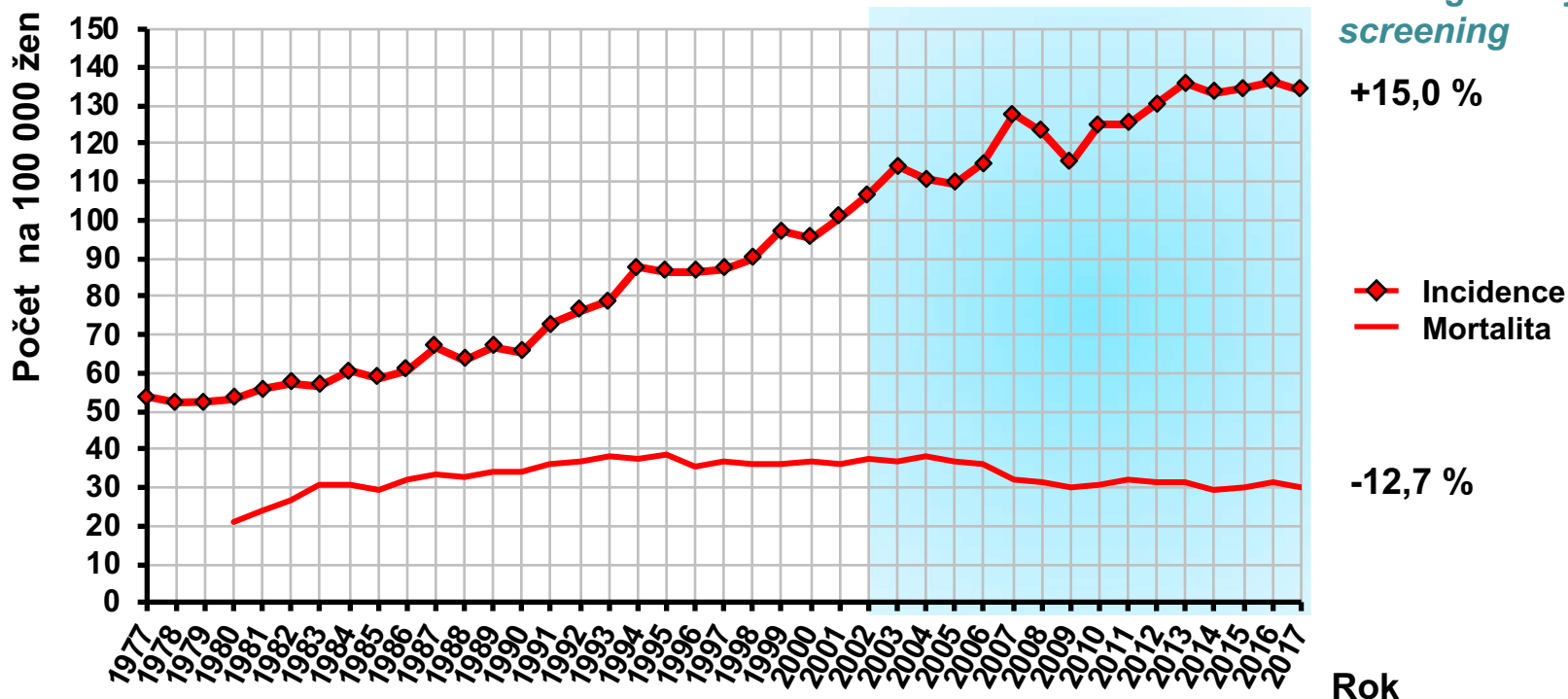
- ❖ **V České republice probíhá od roku 2002 Národní program screeningu karcinomu prsu**
- ❖ **Program je od počátku plně organizovaný, s jasně definovanými pravidly a sítí kontrolovaných akreditovaných center**
- ❖ **Nedílnou součástí programu je jeho informační podpora, která umožňuje průběžné hodnocení celého screeningového procesu a jeho dopadu na cílovou populaci**
- ❖ **V lednu 2014 bylo v ČR zahájeno adresné zvaní žen do programu screeningu karcinomu prsu**
- ❖ **Program dosahuje významného populačního zásahu:**
 - ❖ **bylo provedeno 8 313 539 screeningových mamografií**
 - ❖ **program pokrývá polovinu cílové populace žen starších 45 let, aktuální pokrytí žen ve věku 45–69 let činí 61,8 %**
 - ❖ **u 44 520 žen byl odhalen zhoubný nádor, drtivá většina z nich v časných stádiích s velmi úspěšnou léčbou**

1

Populační data o epidemiologii zhoubných nádorů prsu

Organizovaný
mamografický
screening

+15,0 %

-12,7 %

%: trend růstu mezi roky 2007–2017

Zdroj dat: Incidence – Národní onkologický registr ČR

Mortalita – Národní onkologický registr ČR do r. 1993, Český statistický úřad od r. 1994

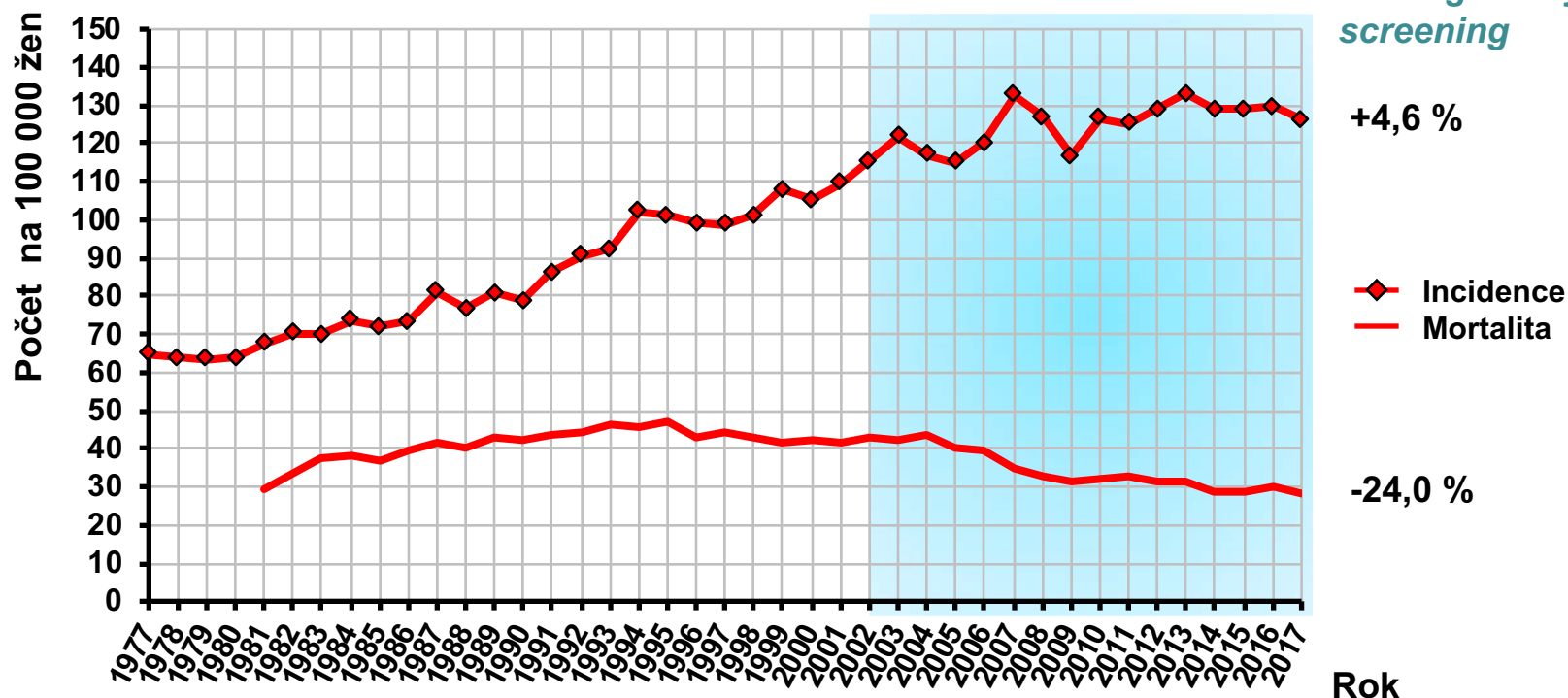
Program významně ovlivňuje populační epidemiologii onemocnění

Dlouhodobě klesající mortalita tohoto onemocnění při rostoucí incidenci svědčí o zřetelném dopadu screeningového programu na pokročilost onemocnění

Pilotní program v roce 2007 přechodně zvýšil populační incidenci

Věkově standardizovaná incidence a mortalita dle evropského standardu ASR(E)

Organizovaný mamografický screening

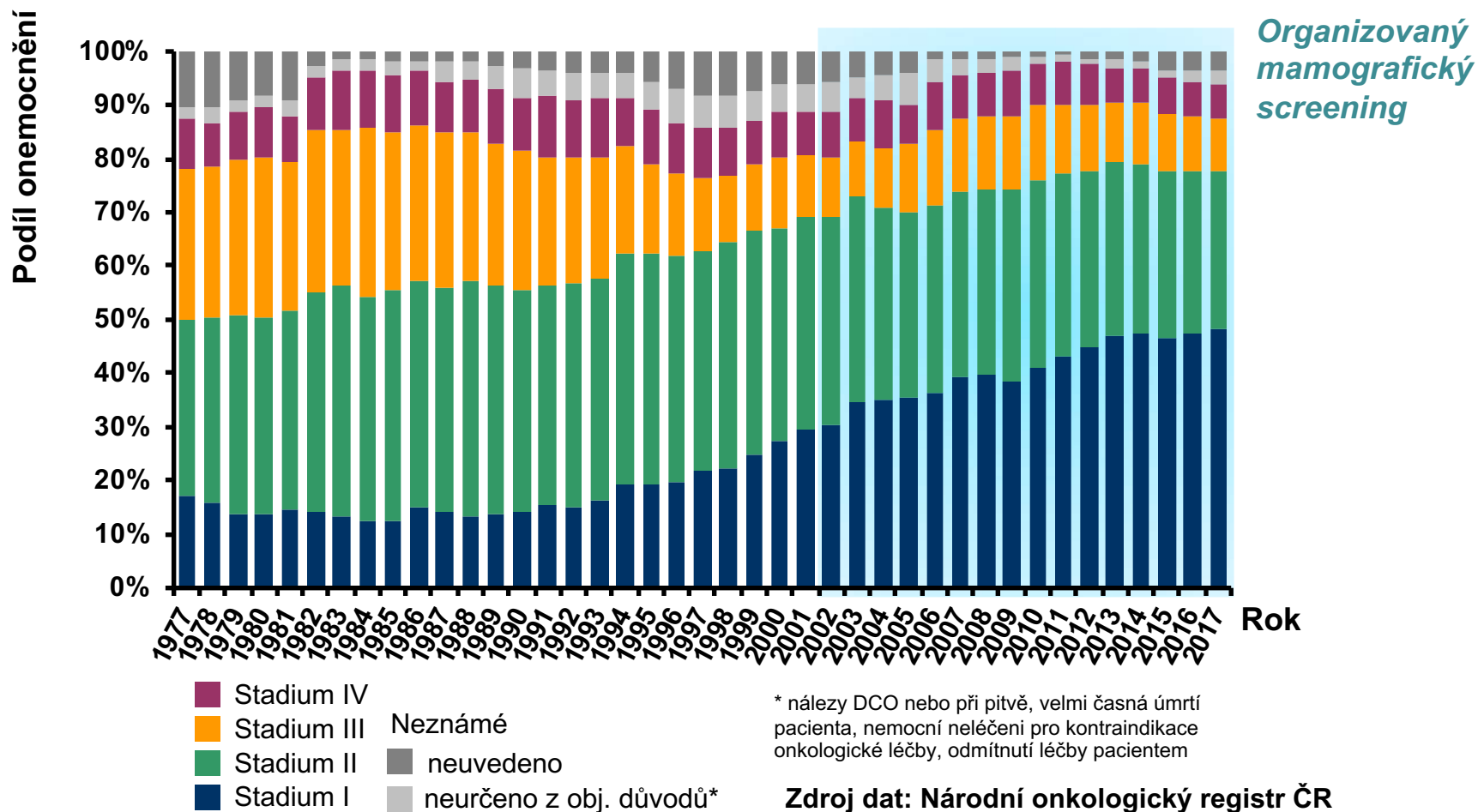
%: trend růstu mezi roky 2007–2017

Zdroj dat: Incidence – Národní onkologický registr ČR

Mortalita – Národní onkologický registr ČR do r. 1993, Český statistický úřad od r. 1994

ASR(E): Revision of the European standard population report of Eurostat's task force. 2013 ed. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013.

Po věkové standardizaci incidence a mortality karcinomu prsu sledujeme v posledních deseti letech podstatnější pokles

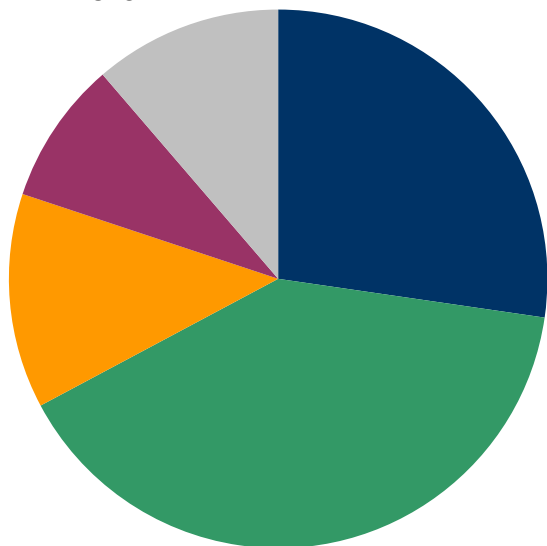

Sledujeme dlouhodobé zvyšování podílu onemocnění v klinickém stadiu I

Relativní pětileté přežití těchto onemocnění je takřka stoprocentní !!

NOR ČR: Rok 2000

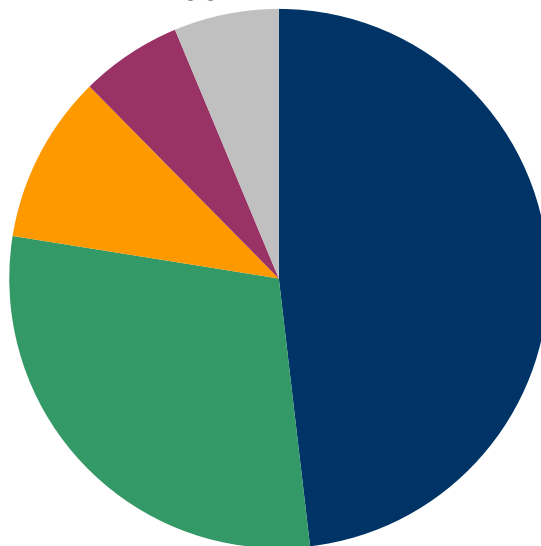
n = 5 022

30,8 % stadium I
(mezi známými)

NOR ČR: Rok 2017

n = 7 209

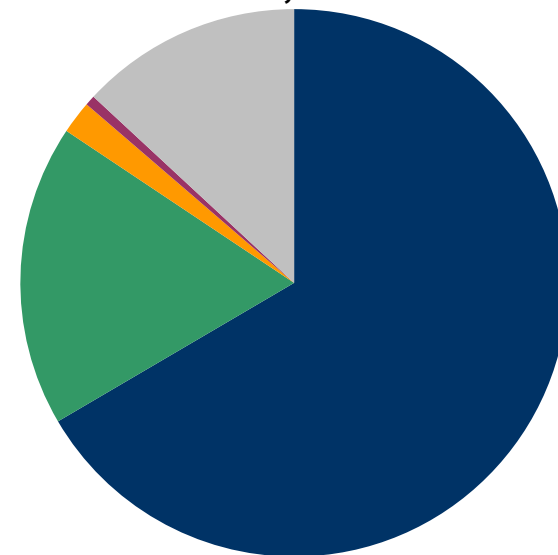

51,4 % stadium I
(mezi známými)

POUZE INVAZIVNÍ

Databáze screeningu:

Rok 2018, n = 3 352

76,6 % stadium I
(mezi známými, nepředlěčenými)

■ Stadium I ■ Stadium II ■ Stadium III ■ Stadium IV ■ Neznámé

Zdroj dat: Národní onkologický registr ČR

Zdroj dat: Institut biostatistiky a analýz, LF MU

**V celé populaci postupně roste zastoupení nejčasnějšího stadia
V samotném screeningovém programu jsou v prvním stadiu
nalezeny tři čtvrtiny onemocnění**

2

Základní výsledky programu mamografického screeningu

Všechny věkové skupiny	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet vyšetřených žen	649 106	682 882	678 014	694 915	704 084	694 062
Počet zachycených karcinomů	3 618	3 814	3 844	4 000	3 966	3 909
<i>Detekční míra (na 1000 vyšetření)</i>	5,6	5,6	5,7	5,8	5,6	5,6
Počet žen s diagnózou dle velikosti primárního nádoru						
<i>Ca in situ</i>	401 (11,1 %)	425 (11,1 %)	442 (11,5 %)	443 (11,1 %)	430 (10,8 %)	451 (11,5 %)
<i>T1</i>	2307 (63,8 %)	2478 (65 %)	2525 (65,7 %)	2649 (66,2 %)	2656 (67 %)	2548 (65,2 %)
<i>T2</i>	357 (9,9 %)	394 (10,3 %)	413 (10,7 %)	405 (10,1 %)	447 (11,3 %)	381 (9,7 %)
<i>T3</i>	22 (0,6 %)	27 (0,7 %)	22 (0,6 %)	32 (0,8 %)	26 (0,7 %)	18 (0,5 %)
<i>T4</i>	9 (0,2 %)	12 (0,3 %)	14 (0,4 %)	11 (0,3 %)	16 (0,4 %)	9 (0,2 %)
Nádor modifikovaný léčbou	105 (2,9 %)	117 (3,1 %)	135 (3,5 %)	147 (3,7 %)	132 (3,3 %)	106 (2,7 %)
<i>Neznámá velikost</i>	417 (11,5 %)	361 (9,5 %)	293 (7,6 %)	313 (7,8 %)	259 (6,5 %)	396 (10,1 %)

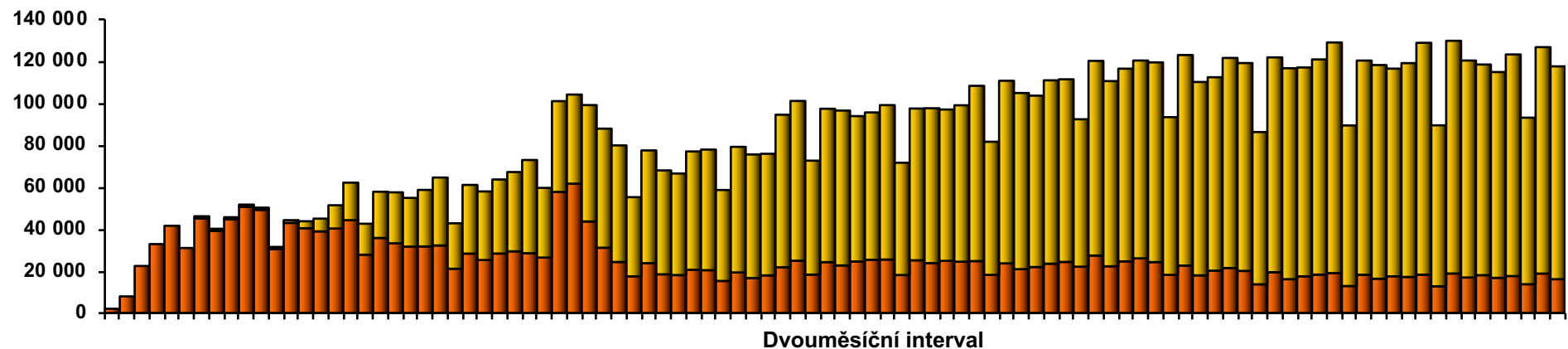
Výrazně převládají nádory malé velikosti.

Počet vyšetření roste v čase vyjma roku 2015, což lze vysvětlit zavedením adresného zvaní v roce 2014 a dvouletým screeningovým intervalem. Tedy ženy, které úspěšně reagovaly na pozvání již v roce 2014 se mohou opakovaně zúčastnit až v roce 2016. V roce 2018 tento počet stagnuje. Relevantním údajem hodnocení trendu účasti je pokrytí mamografickým screeningem.

n = 8 313 539 vyšetření

Počet screeningových vyšetření

- První screeningové vyšetření ženy v daném centru
- Další screeningové vyšetření ženy v daném centru

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
První	10 041	212 246	258 416	220 472	170 496	232 284	158 985	110 663	130 169	142 684	137 070	141 822	133 962	111 224	102 494	101 727	101 332
Další	0	22	6 467	96 121	169 581	236 433	308 766	324 320	407 946	412 722	464 572	507 284	548 920	566 790	592 421	602 357	592 730
Celkem	10 041	212 268	264 883	316 593	340 077	468 717	467 751	434 983	538 115	555 406	601 642	649 106	682 882	678 014	694 915	704 084	694 062

Dlouhodobě je patrný rostoucí trend v objemu vyšetření

Prostřednictvím pilotního programu v roce 2007 došlo k navýšení počtu vyšetření

Naopak se zavedením adresného zvaní v roce 2014 nepozorujeme výrazný nárůst

Převažují další screeningová vyšetření – ženy se vrací do screeningu

3

**Pokrytí populace
mamografickým screeningem**

Pokrytí je odhadováno na základě souhrnných počtů screeningových vyšetření:

**Původní cílová populace dle vyhlášky 372/2002:
ženy ve věku 45–69 let: 1 751 411 žen (31.12.2018)**

Během screeningového intervalu 24 měsíců (roky 2017 a 2018)
bylo provedeno

1 082 295 vyšetření u žen ve věku 45–69 let

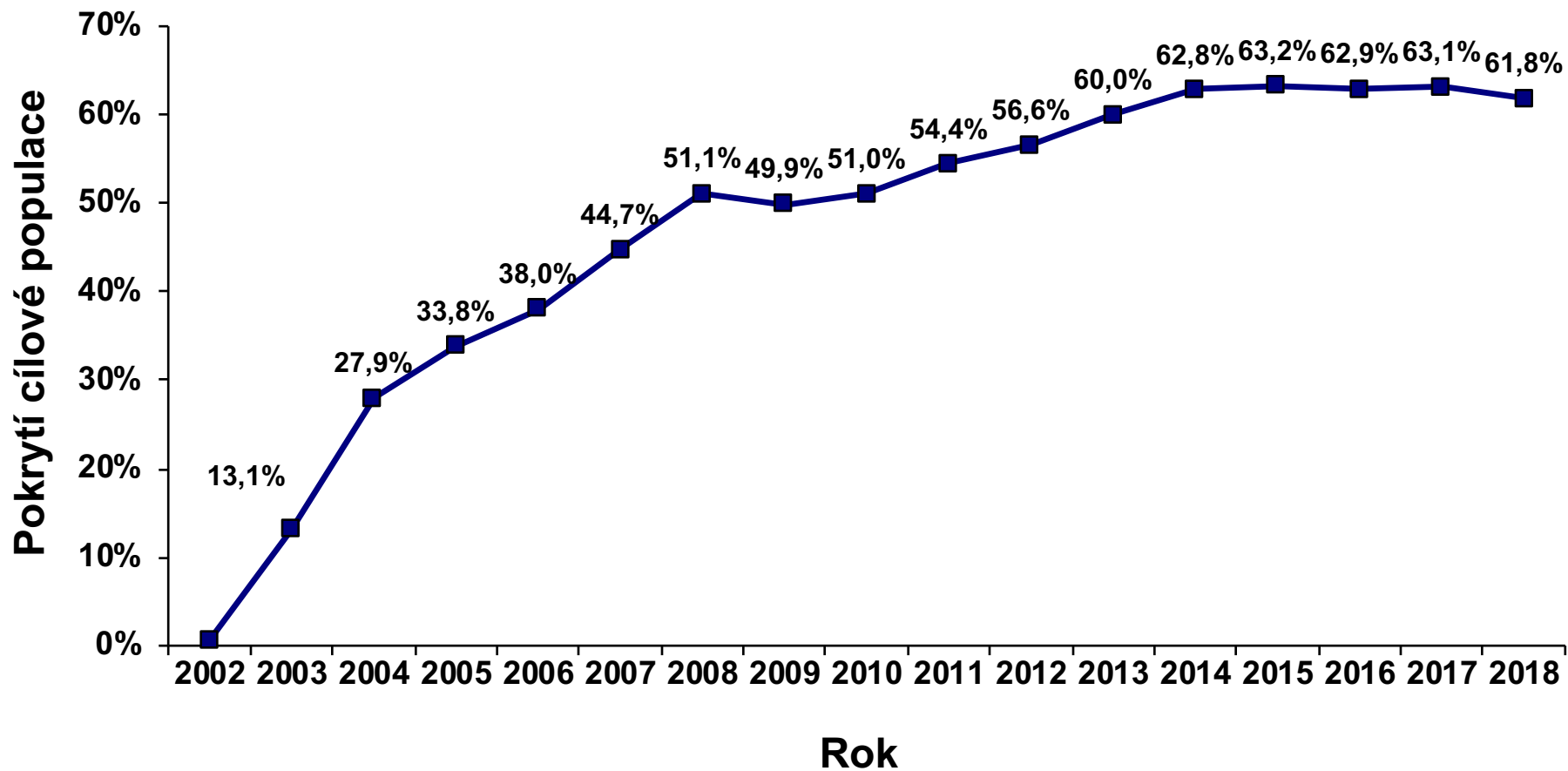
Odhadované pokrytí populace (45–69 let)
pravidelným mamografickým screeningem je **61,8 %**

Dle vyhlášky č. 70/2012 (dříve 3/2010 Sb. platná od roku 2010):
všechny ženy starší 45 let

2 596 724 žen, 1 360 650 vyšetření

Odhadované pokrytí: **52,4 %**

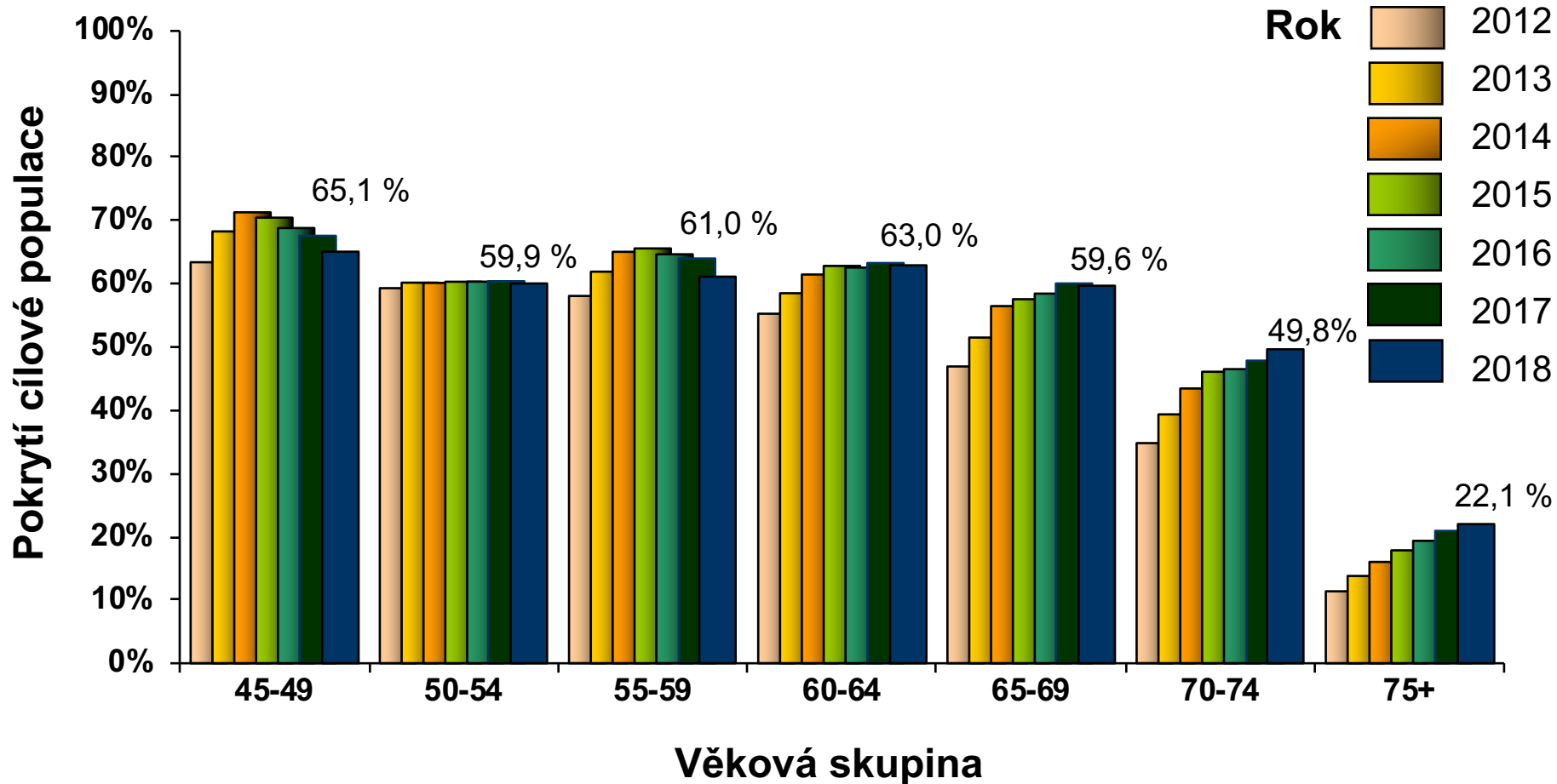
(věková skupina 45-69 let, rok 2018: 1 751 411)

Od roku 2008 je screeningem pokryta přibližně polovina populace ve věku 45–69 let

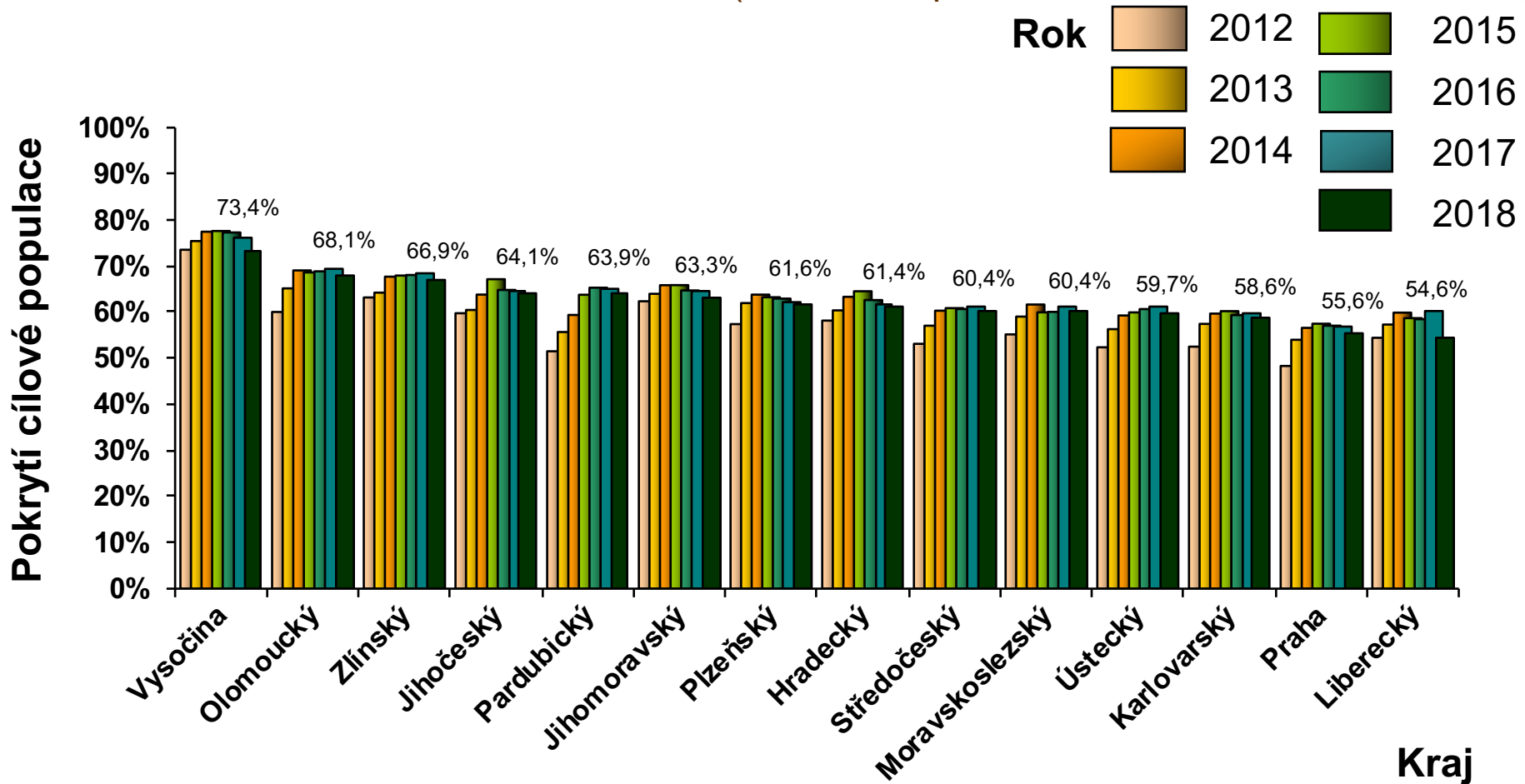
V posledních letech se pokrytí stabilizovalo a v roce 2018 mírně pokleslo

(věková skupina **45+ let**, celková cílová populace v roce 2018: 2 596 724)

Pokrytí je vyšší u mladších žen, u kterých ale dochází v posledních letech k poklesu či stabilizaci pokrytí screeningem
U starších žen je ovšem patrný růst pokrytí v čase

(věková skupina **45-69 let**, rok 2018: 1 751 411)

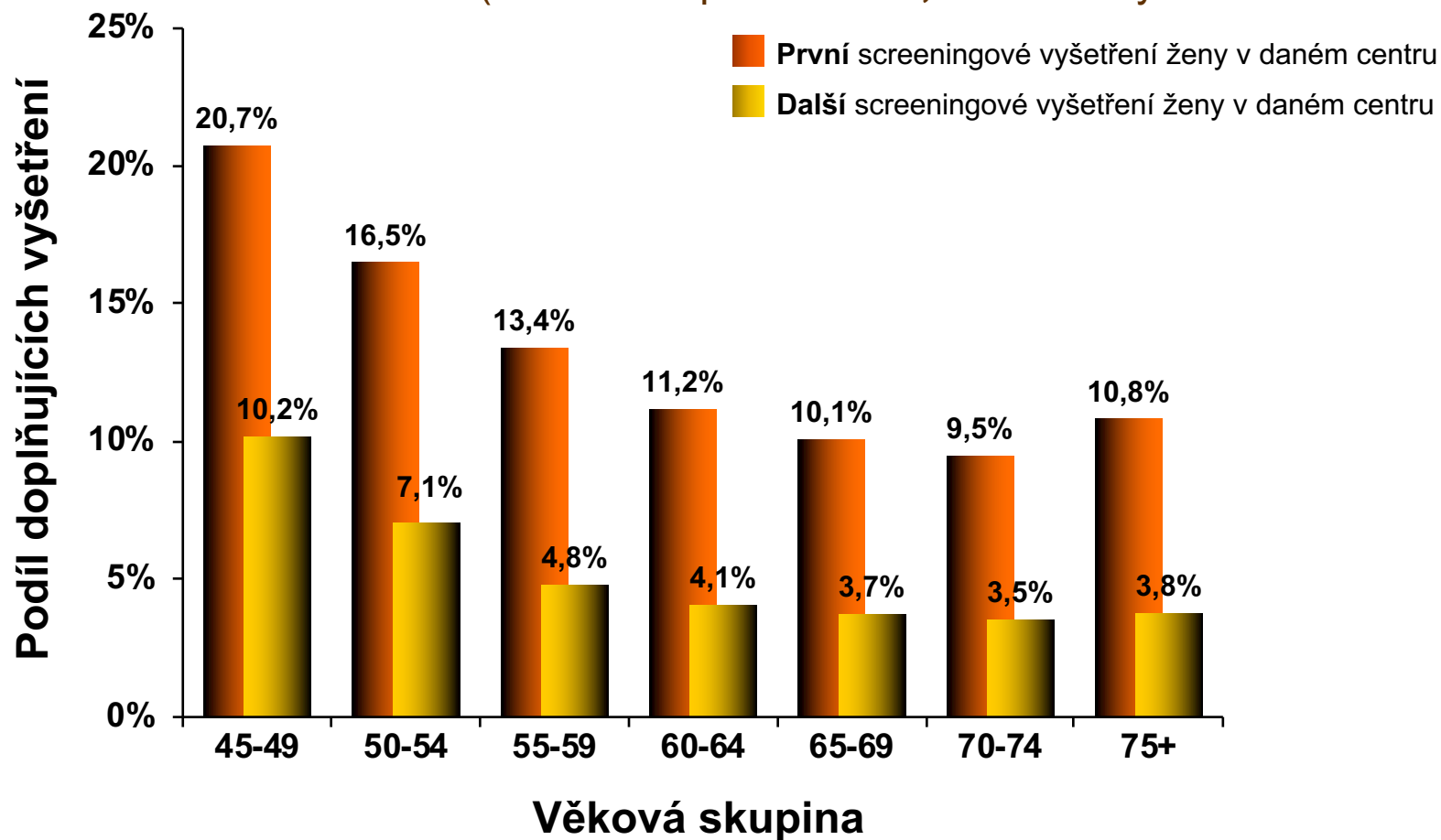

V posledním roce došlo k mírnému poklesu pokrytí napříč kraji, nejvíce v Libereckém kraji
Dlouhodobě nejúspěšnější je kraj Vysočina
Ve většině krajů sledujeme v posledních letech stabilizaci či pokles ve vývoji pokrytí

4

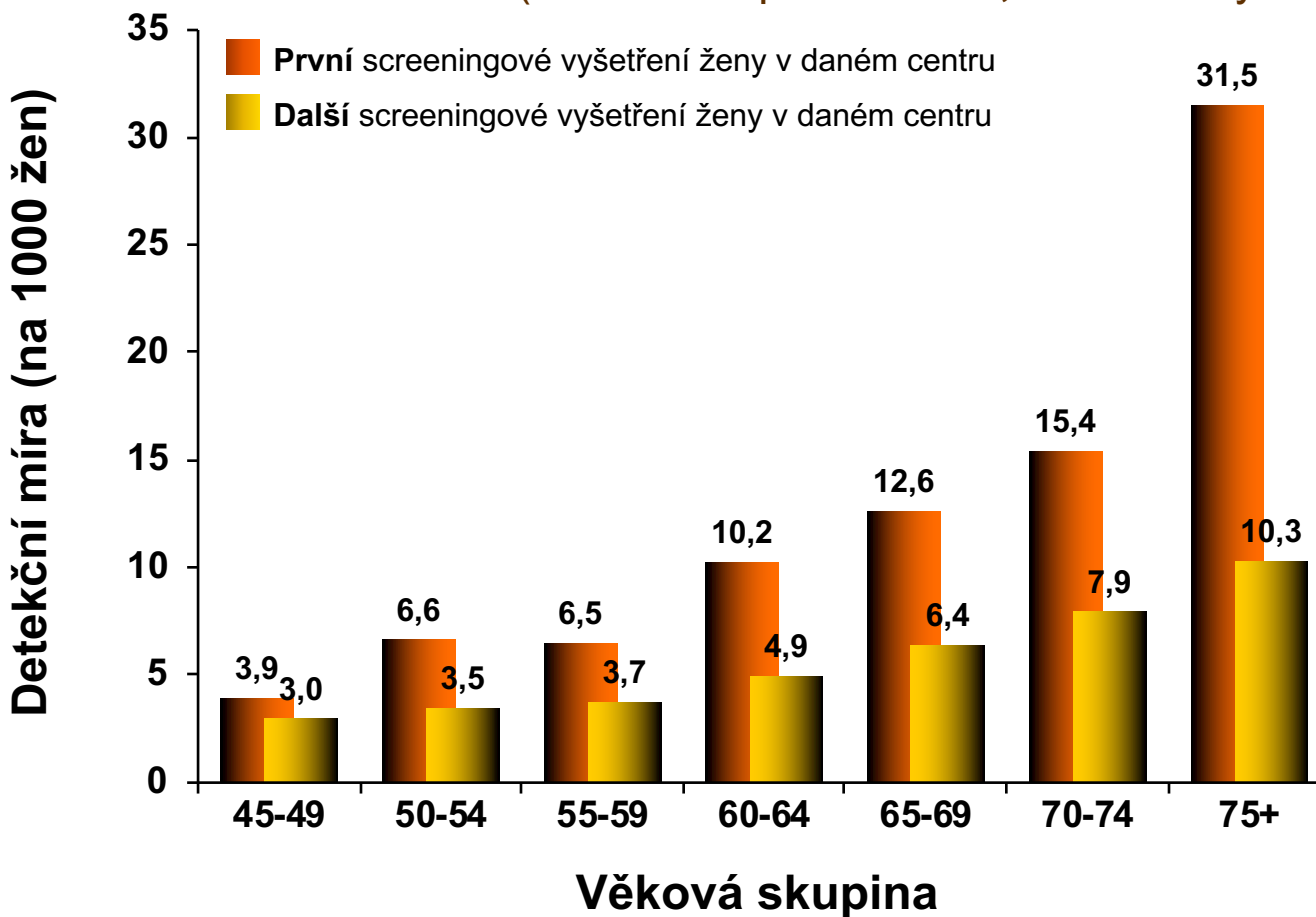
Základní indikátory kvality mamografického screeningu

(věková skupina **45+ let**, 676 940 vyšetření v roce 2018)

Ukazatel je výrazně závislý na věku a pořadí vyšetření
Doplňující vyšetření jsou častější u mladších žen při prvních vyšetřeních

(věková skupina 45+ let, 676 940 vyšetření v roce 2018)

Ukazatel je výrazně závislý na věku a pořadí vyšetření
Detekce je častější u starších žen při prvních vyšetřeních

Mamo.cz

PODĚKOVÁNÍ

*DĚKUJEME CENTRŮM
MAMOGRAFICKÉHO SCREENINGU
ZA VÝBORNOU SPOLUPRÁCI
PŘI SBĚRU DAT*

Mamo.cz

**Projekt informační podpory mamografického
screeningu je realizován s podporou společnosti
AVON Cosmetics, spol. s r.o.**

